

สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ.

ด้วยความในมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารที่ดิน โดยหากรัฐบาลสามารถจัดตั้งธนาคารที่ดินได้สำเร็จจะเป็นการดำเนินการตามที่ได้แถลงนโยบายไว้ ตามข้อ ๙.๓ จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่าง

กฎหมายว่าด้วยธนาคารที่ดินเป็นกลไกของรัฐในการบริหารจัดการที่ดินเพื่อเกษตรกรและผู้ยากจน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องที่ดินทำกินของประเทศ ตลอดจนเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในการมีที่ดินทำกิน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกินของเกษตรกร รักษาที่ดินเกษตรกรรม และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มศักยภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๑ พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒.๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยกเลิกสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) และทำการชำระบัญชี โอนบรรดากิจการ งบประมาณ หนี้สิน สินทรัพย์ ตลอดจนสิทธิและความรับผิดชอบของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) และโครงการที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี ไปเป็นของธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้รักษาการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๔ ร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ. แบ่งออกเป็น ๑๒ หมวด โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

หมวด ๑ การจัดตั้ง (ร่างมาตรา ๕ – มาตรา ๖)

ธนาคารที่ดิน มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานของรัฐเรียกโดยย่อว่า “ธ.ด.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Land Bank” เรียกโดยย่อว่า “TLB”

ธนาคารมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทน ณ ที่อื่นใดภายในราชอาณาจักรได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ซึ่งต้องวิเคราะห์ถึงต้นทุนของธนาคารประกอบการเสนอคณะกรรมการด้วย โดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งมีที่ทำการในต่างจังหวัด ทำหน้าที่สาขาหรือตัวแทนของธนาคารโดยมีค่าตอบแทนก็ได้

หมวด ๒ วัตถุประสงค์ (ร่างมาตรา ๗ – มาตรา ๑๑)

๑. ธนาคารมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเหมาะสมและยั่งยืน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ
- ๑.๒ ดำเนินการเพื่อให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน และมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน
- ๑.๓ ดำเนินการเพื่อเป็นแหล่งทุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกินของเกษตรกร และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยที่มีความมั่นคงและยั่งยืน
- ๑.๔ ดำเนินการเพื่อคุ้มครองการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ และสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรและผู้ยากจนให้มีความมั่นคงและยั่งยืน
- ๑.๕ รวบรวมข้อมูลที่ดิน และเป็นตัวกลางระหว่างผู้ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ดินกับเจ้าของที่ดินที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์หรือเจ้าของที่ดินที่ยังไม่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่
- ๑.๖ เป็นตลาดกลางที่ดินเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเหมาะสม และยั่งยืน
- ๑.๗ ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินให้ชุมชนบริหารจัดการที่ดินร่วมกัน ทั้งที่ดินทำกินและที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย
- ๑.๘ เป็นกลไกของรัฐในการสำรวจที่ดิน เพื่อสร้างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาชนบทหรือเมือง หรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ

๒. ธนาคารมีอำนาจดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ ในอสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์
- ๒.๒ ทำนิติกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร เช่น ซื้อ ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ภายใต้ราคาและช่วงเวลาการตัดสินใจที่เหมาะสม ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้
- ๒.๓ ซื้อที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ โฉนดจองหรือขายฝาก ลงทุนปรับปรุงพัฒนาที่ดินหรือขยายการทำประโยชน์ หรือเพื่อกิจการอื่นตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร
- ๒.๔ ให้กู้เงินเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร
- ๒.๕ กู้เงินหรือออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
- ๒.๖ ออก ซื้อ หรือขายตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้งเก็บเงินตามตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าว
- ๒.๗ ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตรหรือตั๋วเงินคลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๒.๘ รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีกำหนด จากกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และผู้ทำธุรกรรมทางการเงิน กับธนาคาร แต่การรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

๒.๙ คำประกันการชำระหนี้สินจากการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน

๒.๑๐ มีบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงาน ของธนาคาร

๒.๑๑ เรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้กู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการอื่นๆ

๒.๑๒ ร่วมกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการสนับสนุนการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งสนับสนุนทางการเงินแก่การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๑๓ ลงทุน หรือร่วมลงทุนกับภาครัฐหรือเอกชนเพื่อพัฒนาพื้นที่ และปรับปรุงที่ดิน หรือสิทธิประโยชน์ในที่ดิน หรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของธนาคาร

๒.๑๔ ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินของรัฐและจัดหาที่ดิน ของเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เพื่อให้เกษตรกรและผู้ยากจนได้ใช้ประโยชน์ อย่างทั่วถึง

๒.๑๕ กระทำการอื่นตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือหน้าที่ของธนาคาร

๓. ห้ามมิให้ธนาคารกระทำการดังต่อไปนี้

๓.๑ ให้กรรมการหรือกรรมการผู้จัดการ หรือคู่สมรสของกรรมการหรือกรรมการ ผู้จัดการกู้ยืมเงิน

๓.๒ รับหุ้นของธนาคารเองเป็นประกัน

๓.๓ จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กรรมการ กรรมการผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้าง ของธนาคาร เป็นค่านายหน้า หรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องแต่การกระทำหรือการประกอบธุรกิจใดๆ ของธนาคาร ทั้งนี้ นอกจากเงินเดือนและเงินอื่นๆ ซึ่งพึงจ่ายตามกฎหมาย

นอกจากนี้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังห้ามคณะกรรมการ กรรมการผู้จัดการ พนักงาน และลูกจ้างของธนาคาร รับประโยชน์หรือทรัพย์สินจากธนาคารไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อันเนื่องมาจากทรัพย์สินที่ธนาคารได้มา หรือรับทรัพย์สินที่ดิน สิทธิในที่ดินที่ธนาคารได้มาหรือบริหารจัดการ หรือเข้าทำสัญญารับประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมกับธนาคารหรือเสนอสัญญาดังกล่าว

หมวด ๓ ทุน รายได้ และทรัพย์สิน (ร่างมาตรา ๑๒ – มาตรา ๑๖)

๑. ทุนและรายได้ในการดำเนินการของธนาคารมาจาก

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)

(๒) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นทุนประเดิม

- (๓) ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดสรรเป็นของธนาคาร
- (๔) การออกหุ้นและออกพันธบัตรรัฐบาลและขายในตลาด
- (๕) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดให้
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินจากภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นรวมทั้งจากต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๗) เงินหรือรายได้จากการดำเนินการของธนาคารตามอำนาจหน้าที่ของธนาคาร
- (๘) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของธนาคาร
- (๙) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร

กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หกพันล้านบาท แบ่งเป็นหกสิบล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง หรือสถาบันการเงินอื่นของรัฐ ส่วนที่เหลือให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สถาบันเกษตรกร ชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน โดยหากมีจำนวนหุ้นคงเหลืออีกจำนวนเท่าใดจึงจะนำออกขายให้แก่ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเอกชน หรือบุคคลอื่น

ให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละห้าสิบเอ็ดของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

หมวด ๔ คณะกรรมการและกรรมการผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๑๗ – มาตรา ๓๗)

๑. คณะกรรมการธนาคารที่ดิน ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสามคน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปลัดกระทรวงมหาดไทย
 - (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งไม่เป็นข้าราชการประจำ และเป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การพัฒนาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ การเงิน การคลัง กฎหมาย ซึ่งมาจากการคัดเลือก โดยคณะกรรมการคัดเลือก และได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี
 - (๔) กรรมการผู้แทนเกษตรกรหรือผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนสองคน ซึ่งมาจากการคัดเลือก โดยคณะกรรมการคัดเลือก และได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี
- กรรมการผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ
ประธานกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงินการคลังที่เป็นประจักษ์ว่าสามารถบริหารจัดการธนาคารที่ดินได้
- คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคาร

๒. กรรมการผู้จัดการ

กรรมการผู้จัดการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หรือความชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับการธนาคาร การเศรษฐกิจ การเกษตร การสหกรณ์ หรือกฎหมาย และสามารถทำงานให้แก่ธนาคารได้เต็มเวลา โดยคณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสรรหา แต่งตั้ง และถอดถอนกรรมการผู้จัดการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการและการดำรงตำแหน่ง ให้เป็นไปตามสัญญาจ้าง กรรมการผู้จัดการได้รับเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรรมการผู้จัดการมีหน้าที่บริหารกิจการของธนาคารให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับของธนาคาร และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคารทุกตำแหน่ง ทั้งนี้ กรรมการผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของธนาคาร

หมวด ๕ ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารจัดการธนาคาร (ร่างมาตรา ๓๘ – มาตรา ๔๔)

ธรรมาภิบาลหรือบรรษัทภิบาล (corporate governance) เป็นหลักการสำคัญในการดำเนินงานของธนาคาร เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบและหลีกเลี่ยงการแทรกแซงและการทุจริตแสวงหาผลประโยชน์ ดังนั้น จึงมีหมวด “ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการธนาคาร” โดยกำหนดว่า ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ และพนักงานของธนาคาร มีหน้าที่ต้องกระทำการและสงวนรักษาประโยชน์และทรัพยากรของธนาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเช่นบุคคลผู้มีความรอบคอบและสุจริตพึงกระทำในการนั้น (fiduciary duty) การไม่กระทำการตามหน้าที่ เป็นเหตุให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง และเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้นั้นได้ โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ห้ามมิให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ และพนักงานประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของธนาคาร หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชนหรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของธนาคารไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตน หรือประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้แจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง และห้ามมิให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ และพนักงานคนใดซื้อทรัพย์สินของธนาคาร หรือขายทรัพย์สินให้แก่ธนาคารหรือกระทำธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งกับธนาคาร ไม่ว่าจะกระทำในนามของตนหรือของบุคคลอื่น ถ้ามิได้แสดงต่อคณะกรรมการและได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการแล้ว การซื้อขายหรือกระทำธุรกิจนั้นไม่มีผลผูกพันธนาคาร ทั้งนี้ กำหนดให้คณะกรรมการต้องจัดทำนโยบายจริยธรรมของการดำเนินการ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสและชื่อตรงของพนักงานในกระบวนการจัดซื้อ ให้สิทธิ และพัฒนาที่ดิน อันเป็นหลักการของการป้องกันการขัดกันของผลประโยชน์

ธนาคารต้องจัดทำและเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธนาคาร โดยต้องเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้น และประชาชนได้รับทราบและสามารถตรวจสอบได้

โดยประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ทำธุรกรรมหรือข้อตกลงอื่นกับธนาคาร เพื่อความเสียหายใดๆ อันเกิดจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ทุจริตหรือมีส่วนในการไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

หมวด ๖ การได้มา การจัดการ การดูแลรักษา และการนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งที่ดินและทรัพย์สินอื่น ในการดำเนินกิจการของธนาคาร (ร่างมาตรา ๔๕ – มาตรา ๕๒)

ความในหมวดนี้กำหนดเรื่องที่มาของที่ดินที่จะนำมาสู่การบริหารจัดการของธนาคาร ซึ่งมาจากที่ดินของเอกชนที่ธนาคารได้มาโดยนิติกรรมและสัญญา อันเป็นการทำนิติกรรมปกติของธนาคาร ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ธนาคารนำที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อื่นใดมาใช้ในกิจการของธนาคารด้วยก็ได้

ธนาคารสามารถถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้มาโดยนิติกรรมและสัญญาไว้และนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของธนาคารได้ โดยไม่ถือว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินราชพัสดุ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือพัฒนาการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร การถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของธนาคารไม่อยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดระยะเวลาการถือครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงิน

ที่ดินที่ธนาคารถือครองและยังเป็นทรัพย์สินของรัฐ จะไม่สามารถจำหน่ายหรือเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะได้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินหรือถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การจัดทำและรักษาทะเบียนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ของธนาคาร ซึ่งต้องแสดงที่ตั้งและอาณาเขตที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลรักษาของธนาคาร

หมวด ๗ การกำกับ และการควบคุม (ร่างมาตรา ๕๓)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคาร โดยรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ธนาคารชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานเกี่ยวกับกิจการของธนาคาร และมีอำนาจตั้งบุคคลเพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการและทรัพย์สินของธนาคาร แต่ไม่ว่าในกรณีใด รัฐมนตรีจะสั่งให้ตรวจสอบหรือรายงานเพื่อทราบกิจการหรือทรัพย์สินของเอกชนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะที่มีหรือปรากฏอยู่ในธนาคารมิได้

เมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานจากผู้ตรวจสอบแล้ว ถ้าเห็นว่าการดำเนินงานของธนาคารขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีหรืออยู่ในลักษณะอันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ธนาคารหรือแก่ประโยชน์ของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจยับยั้งหรือสั่งแก้ไขการดำเนินงานของธนาคารได้

หมวด ๘ การประชุมผู้ถือหุ้น (ร่างมาตรา ๕๔ – มาตรา ๕๗)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดสาระสำคัญของการประชุมผู้ถือหุ้น ดังนี้

๑. การประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของแต่ละปี

๒. การประชุมใหญ่วิสามัญ คณะกรรมการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ที่สุดแต่จะเห็นสมควร

องค์ประชุมใหญ่สามัญและวิสามัญ จะต้องประกอบด้วยผู้ถือหุ้นหรือผู้แทนของผู้ถือหุ้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งและมีจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนหุ้นที่มีผู้ถือแล้ว และให้นำบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดที่เกี่ยวกับระเบียบ การประชุม การลงคะแนน และสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๙ การจัดสรรกำไร (ร่างมาตรา ๕๘ – มาตรา ๖๐)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้นำกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรร เพื่อจ่ายโบนัสตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ส่วนที่เหลือให้โอนเข้าบัญชีกำไรสะสม โดยห้ามมิให้ ธนาคารจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไรสะสม ทั้งนี้ ทุกคราวที่ธนาคารจ่ายเงิน ปันผล ให้ธนาคารจัดสรรกำไรสะสมไว้เป็นเงินสำรองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินปันผลที่จ่าย โดยเมื่อเงินสำรอง ดังกล่าวมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว หรือมากกว่านั้น ธนาคารจะงดการจัดสรรหรือ ลดจำนวนเงินที่จะต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองก็ได้

หมวด ๑๐ การสอบบัญชีและรายงาน (ร่างมาตรา ๖๑ – มาตรา ๖๓)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้คณะกรรมการจัดให้มีการสอบบัญชีของธนาคาร อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ธนาคารรายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุนที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุม ใหญ่แล้ว ต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของแต่ละปี รายงานนั้นให้กล่าวถึง ผลงานของธนาคารในปีที่ล่วงมาแล้ว คำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของธนาคารและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไป

หมวด ๑๑ บทเบ็ดเสร็จ (ร่างมาตรา ๖๔)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับกิจการของธนาคาร ถ้าธนาคารเกี่ยวข้องกับกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้มีการจดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ให้ธนาคารได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมนั้น

หมวด ๑๒ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๖๕ – มาตรา ๖๖)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทกำหนดโทษทางอาญา ดังนี้

๑. ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างผู้ใดล่วงรู้ กิจการของธนาคารอันเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการ ที่ตามปกติวิสัยพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย หรือเป็นกิจการที่คณะกรรมการมีมติให้สงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไป เปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. ผู้ใดนอกจากบุคคลตาม ๑. รู้ความลับเกี่ยวกับการดำเนินการของธนาคารตาม พระราชบัญญัตินี้ กระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้ความลับดังกล่าวซึ่งมิใช่เป็นการปฏิบัติไปตามกฎหมาย หรือตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๖๗ – มาตรา ๗๒)

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดบทเฉพาะกาลอันมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยกเลิกสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) และให้โอนบุคคลากรของสถาบันบริหารจัดการที่ดิน (องค์การมหาชน) ไปเป็นของธนาคาร และให้ทำการชำระบัญชี โอนบรรดากิจการ งบประมาณ หนี้สิน สินทรัพย์ ตลอดจนสิทธิและความรับผิดชอบของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) และโครงการที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี ไปเป็นของธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ในวาระเริ่มแรก

๒.๑ ให้คณะกรรมการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน ทำหน้าที่คณะกรรมการธนาคารไปจนกว่าคณะกรรมการธนาคารเข้ารับหน้าที่ และให้ดำเนินการให้มีคณะกรรมการธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน ทั้งนี้ ระยะเวลาต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๒ ให้ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดินเป็นกรรมการผู้จัดการธนาคาร และไม่ให้อีกว่าการเปลี่ยนไปเป็นกรรมการผู้จัดการธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการออกจากงาน เพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง และให้อีกว่าระยะเวลาทำงานในขณะที่เป็นผู้ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดินเป็นระยะเวลาที่ทำงานให้แก่ธนาคาร

๓. ให้ผู้ปฏิบัติงานของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ที่ประสงค์จะโอนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารแสดงความจำนงต่อกรรมการผู้จัดการธนาคาร ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยต้องผ่านการประเมินตามที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด ในกรณีไม่แสดงความจำนงภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือแสดงความจำนงว่าไม่ประสงค์จะโอนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคาร ต้องได้รับคำตอบแทนการเลิกจ้างอย่างเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าที่กฎหมายแรงงานกำหนด โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สิ้นสุดระยะเวลาที่แสดงความประสงค์ และในระหว่างการประเมินการโอนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคาร ให้ผู้ปฏิบัติงานของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นเท่าที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ทั้งนี้ การเปลี่ยนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารไม่ถือว่าการออกจากงาน เพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง และไม่ให้อีกว่าระยะเวลาทำงานในขณะที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เป็นเวลาที่ทำงานให้แก่ธนาคาร แต่ต้องได้รับการชดเชยตามระเบียบว่าด้วยค่าตอบแทนการเลิกจ้างของผู้ปฏิบัติงานสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)

๔. ในระหว่างที่ไม่มีระเบียบ ข้อบังคับ ของธนาคาร ให้นำระเบียบและข้อบังคับของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ที่มีอยู่มาใช้บังคับไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้
